

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти

доктор філософії

(соціалар, магістр)

Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
ФПГСН	D Бізнес, адміністрування та право	D 8 Право	Право

Розробник: Зеленов Є.А. професор кафедри ПУФЖ. д. пед.н.,
професор

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

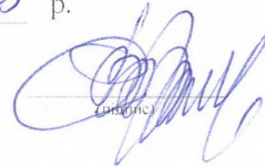
(підпис)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри педагогіки, української філології і журналістики

Протокол № 2 від 23 09 ^(назва кафедри) 20 25 р.

Завідувач кафедри:

Барна Н.В.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією
Факультету гуманітарних та соціальних наук

Протокол № 1 від 08 10 ^(назва факультету/інституту) 20 25 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Зеленко О.О.

(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Профіль дисципліни

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Профіль дисципліни (мета, предмет, завдання, знання і навички)

Метою викладання дисципліни є формування професійно-педагогічного мислення майбутніх викладачів, формуванням у них науково-педагогічних знань і умінь, що необхідні як для викладацької діяльності, так і для підвищення загальної професійної компетентності та педагогічної культури.

Предметом дисципліни є педагогічний процес у закладах вищої освіти.

Завданнями є: ознайомлення здобувачів із сучасними трактуваннями предмета педагогіки вищої школи; уявлення про історію та сучасний стан вищої освіти в Україні, провідних тенденціях її розвитку; сприяти формуванню методологічної культури педагогів; сформуванню установки на постійний пошук прикладання філософських, соціально-економічних, психологічних та інших знань до вирішення проблем навчання і виховання у ЗВО; сприяти глибокому освоєнню норм професійної етики викладача вищої школи; поглибити уявлення про особливості професійної праці викладача вищої школи

Знання, уміння, навички: під час вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» здобувачі ступеня вищої освіти «Доктор філософії» досліджують основні педагогічні категорії, сутність, своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі, тенденції, особливості розвитку системи вищої освіти в Україні. Вчать ставити навчальну мету, відбирати, структурувати зміст лекцій, практично-семінарських занять, розвивати інтерес, особистісне ставлення здобувачів вищої освіти до змісту навчального курсу, складати навчальну програму з курсу, застосовувати методи, прийоми організації виховного впливу на студентів

1.2. Програмні компетентності

Інтегральні компетентності:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01. . Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК02. Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними.

ЗК03. . Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

1.3. Програмні результати навчання

ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.

ПРН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

ПРН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

ПРН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності..

ПРН09. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

ПРН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

1.4. Навчальна робота за дисципліною

Статус дисципліни: обов'язкова.

Семестр: 2 семестр.

Обсяг дисципліни: кредитів ECTS – 3

Кількість годин									
денна форма					заочна форма				
всього	у тому числі				всього	у тому числі			
	лк	с	пз	сп		лк	с	пз	сп
90	16		8	66	90	16		8	

Вид контролю: екзамен

Мова навчання: українська.

Спосіб навчання: заочне (дистанційне)

Консультативна допомога: консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у викладача курсу або звернувшись з письмовим повідомленням електронною поштою за адресою olmer1954@gmail.com

Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
1	Загальна педагогіка та історія педагогіки, вікова психологія, філософія, культурологія.	Відповідно до змісту робочої програми дисципліни

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Тематичний план

Вид заняття	Стислий зміст	Засоби оцінювання і методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів (max.)
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука			
ПЗ 1-3	Предмет і основні категорії педагогіки вищої школи. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук, її зв'язок з іншими науками. Особливості педагогіки вищої школи. Особливості університетської освіти.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10
Тема 2. Викладач як суб'єкт процесу навчання у вищій школі			
ПЗ 4-6	Зміст і структура діяльності викладача, її особливості. Типології викладачів ЗВО.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10
Тема 3. Студентство як суб'єкт навчального процесу вищої школи			
ПЗ 7-8	Характерні риси студентства. Сучасна типологія студентства. Особливості цифрового покоління студентів.		10
Тема 4. Лекція та її особливості у вищій школі			
ПЗ 9-10	Вимоги до лекції. Характерні риси лекції. Способи підготовки і читання лекції. Правила поведінки лектора.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10

Тема 5. Особливості проведення семінарів та іспитів			
ПЗ 11-12	Особливості проведення семінару. Особливості проведення іспиту.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10
Тема 6. Виховання у закладі вищої освіти			
ПЗ 10-12	Актуальність виховання у ЗВО. Принципи виховання у вищій школі. Специфіка виховного процесу у ЗВО. Роль викладача вищої школи у вихованні здобувачів вищої освіти.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10
Тема 7. Заклад вищої освіти як об'єкт управління			
	Термінологічні означення типів ЗВО України. Ресурси ЗВО. Об'єкт дії та впливу в діяльності ЗВО. Ієрархія управлінських рішень в діяльності ЗВО. Принципи економічного управління функціонуванням ЗВО. Основні внутрішні документи, що регламентують діяльність ЗВО. Показники діяльності ЗВО.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10
Тема 8. Організаційно-правова структура ЗВО			
	Рівні структури ЗВО. Відокремлені структурні підрозділи. Динамізм структури ЗВО.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання	10
Екзамен			20

2 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	у тому числі					у тому числі				
	лк	с	пз	завд	с.р.	лк	с	пз	завд	с.р.
І-й семестр										
1	2		2		11	2		2		11
2	2		2		11	2		2		11
3	2		2		11	2		2		11
4	2		2		11	2		2		11
5	2				11	2				11

6		2			11		2			11
7		2					2			
8		2					2			
Всього годин	90	16		8	66	90	16		8	66

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС
90 – 100	A
<p><u>Знати:</u> Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.</p> <p><u>Вміти:</u> Студент вміє глибоко аналізувати навчальний матеріал, робить висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом, впевнено та творчо застосовує отримані знання з метою вирішення поставлених практичних завдань.</p>	
82 – 89	B
<p><u>Знати:</u> Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.</p> <p><u>Вміти:</u> Студент самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.</p>	
74 – 81	C
<p><u>Знати:</u> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, але допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.</p> <p><u>Вміти:</u> Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою.</p>	
64 – 73	D
<p><u>Знати:</u> Здобувач вищої освіти знає основні поняття дисципліни. На рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків.</p> <p><u>Вміти:</u> Студент має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.</p>	
60 – 63	E
<p><u>Знати:</u> Студент знає навчальний матеріал поверхнево, фрагментарно.</p> <p><u>Вміти:</u> Здобувач має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.</p>	
35 – 59	FX
<p><u>Знати:</u> Студент має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички: під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> Здобувач може планувати та виконувати частину завдання за допомогою викладача.</p>	
0 – 34	F
<p><u>Знати:</u> Студент не володіє навчальним матеріалом. Під час відповіді допускаються суттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> Здобувач виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>	

4 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
2. Словник-хрестоматія педагогічних понять: Навч. посібник для студентів, аспірантів, викладачів. – Луганськ: Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2004. – 272 с.
3. Вітвицька С.С. В 54 Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk702798.pdf>
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
5. Зеленов Є. А. Цифрове покоління : витоки, особливості, засоби взаємодії : монограф. / Є. А. Зеленов. – Київ : Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2023. – 240 с. – ISBN 978-617-11-224-8. – URL : <https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2dda1412-3b6d-431a-b08e-537d4cb6f251/content>
<https://dspace.snu.edu.ua/handle/123456789/723>
6. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1086.3.pdf>
7. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. – 534 с. URL: https://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1805/1/%D0%9F%D0%92%D0%A8_%D0%9B%D0%B5%D0%B1%D1%96%D0%B4%D1%8C.pdf
8. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / М. М. Фіцула. – Київ: «Академвидав» 2006. – 352 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412096.pdf

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка вищої школи» (для аспірантів денної та заочної форми навчання всіх спеціальностей) // Уклад.: Є.А. Зеленов. Київ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2023. 17 с. Сертифікат № 9202 від 19.04.2023 р

2. Конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка вищої школи» (для аспірантів денної та заочної форми навчання) / Уклад. Є.А. Зеленов. – Київ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2023. – 107 с. Сертифікат №9193